

Komise pro cenné papíry

V Praze 14.1.1999

**Věc: Nezahájení činnosti IS nebo IF do 6 měsíců ode dne udělení povolení
(§ 35a odst. 1 písm. c) ZISIF)**

Cílem novely ZISIF č. 124/1998 Sb., účinné od 8.6.1998, bylo “zprůhlednit” finanční trh, protože do doby účinnosti této novely nebyly nijak postihnuty ty investiční společnosti a fondy, které získaly povolení ke svému vzniku, činnost však po delší dobu nevykonávaly. Zákonodárce stanovil dobu šesti měsíců, která je určující k tomu, aby Komise zahájila správní řízení ve věci nevykonávání činnosti z důvodu, že investiční společnost nebo investiční fond nezahájily do šesti měsíců ode dne udělení povolení ke vzniku svou činnost nebo po dobu šesti měsíců svou činnost nevykonávaly.

V praxi činí problém otázka možnosti retroaktivity tohoto ustanovení, tedy zda Komise může zahájit správní řízení ve smyslu ustanovení § 35a odst. 1 písm. c) ZISIF i proti takové investiční společnosti či fondu, která nevykonávala svoji činnost po dobu delší než šest měsíců ode dne udělení povolení ke vzniku, avšak v době, kdy tento stav nebyl spojen se sankcí jakou je odnětí povolení ke vzniku společnosti.

Jedním z právně-filozofických požadavků právní jistoty je nepřípustnost zpětné účinnosti (retroaktivity) právních norem a tím i právních předpisů. Podstata tohoto problému je v tom, zda podle určité současné právní normy je možno posoudit lidské chování, resp. právní skutečnosti, které se uskutečnily dříve než právní norma nabyla účinnosti, zda tedy nová právní norma může změnit právní následky, které podle práva nastaly přede dnem její účinnosti.

Účinnost § 35a odst. 1 písm.c) ZISIF je nutno vykládat nejen podle záměru zákonodárce, který chtěl samozřejmě v co nejbližším časovém horizontu postihnout nečinnost investičních společností a fondů, ale tuto účinnost je třeba vykládat i dle teoreticko-právních důsledků, které toto ustanovení má. Jde o to, že pakliže by zákonodárce chtěl tímto ustanovením postihnout již ty investiční společnosti a fondy, které nevykonávaly svoji činnost či nezahájily svoji činnost ode dne udělení povolení po dobu delší než šest měsíců, avšak v době, kdy tento stav nebyl spojen se sankcí jakou je odnětí povolení ke vzniku společnosti, tedy před účinností novely č. 124/1998 Sb., musel by k realizování tohoto záměru užít přechodných (intertemporálních) ustanovení.

Den účinnosti nové právní normy, která zrušila normu dřívější, je totiž časovým rozmezím, kdy právně upravené skutečnosti a vztahy, se dostávají z režimu jedné právní normy do režimu jiné právní normy. Existují však právní vztahy, které vznikly za práva starého a přetrvávají i za práva nového atd. Tuto situaci řeší zpravidla nový předpis sám v tzv. intertemporálních (přechodných) ustanoveních. Obvyklým řešením je nepravá zpětná účinnost právní normy, která má za následek, že právní vztah, tj. práva a povinnosti vzniklé z urč. právní normy před účinností nového zákona se posoudí podle zákona tehdejšího a po účinnosti nového zákona podle zákona nového.

Tuto obecnou zásadu ovšem je třeba v legislativní praxi vyjádřit podrobněji, konkretizovat jednotlivé specifické otázky, zejména pro běh lhůt, které začaly běžet za práva starého a pokračují za práva nového. Zákonodárce však toto ve výše uvedeném případě neučinil.

Komise bude v tomto případě postupovat tak, že šestiměsíční lhůtu uvedenou v §35a odst. 1 písm. c) ZISIF bude počítat až ode dne účinnosti novely zákona ZISIF, tedy ode dne 8.6.1998, a nebude možné na tento případ vztáhnout použití nepravé retroaktivity.

Správní řízení ve věci nevykonávání činnosti dle § 35a odst. 1 písm. c) ZISIF je tedy možné zahájit až po uplynutí lhůty šesti měsíců ode dne účinnosti zák. č. 124/1998 Sb. a doposud zahájená správní řízení je nutno zastavit.